

Non-nativeness als spelbreker

Afscheidscollege prof. dr. Marinel Gerritsen
13 november 2014

CULTUUR ALS SPELBREKER
DE COMMUNICATIEVE GEVOLGEN VAN CULTUURVERSCHILLEN
TUSSEN VLAANDEREN EN NEDERLAND

Marinel Gerritsen

Veranderingen in het vakgebied interculturele communicatie

- Van vijf naar zestien waarden

Vlaanderen verschilt van Nederland in tien waarden

Hofstede-waarden

Machtafstand

Onzekerheidsvermijding

Masculiniteit

Andere waarden

Particularisme

Emotionaliteit

Diffusiteit

Polychronie

Privé-territorium

Belang hechten aan het verleden

Persoonlijke afstand

Veranderingen in het vakgebied interculturele communicatie

- Van vijf naar zestien waarden
- Van cross- naar intercultureel onderzoek

Zeven van de tien verschillen in waarden spelbrekers in Vlaams-Nederlandse interacties

Hofstede-waarden

Machtafstand

Onzekerheidsvermijding

Masculiniteit

Andere waarden

Particularisme

Emotionaliteit

Diffusiteit

Polychronie

Privé-territorium

Belang hechten aan het verleden

Persoonlijke afstand

Top spelbrekers Vlaams-Nederlandse interacties

Vlamingen

1.Machtafstand

2.Masculiniteit

Nederlanders

1.Machtafstand

2.Diffusiteit

Ex aequo in Vlaanderen en Nederland:

Onzekerheidsvermijding

Particularisme

Privé-territorium

Polychronie

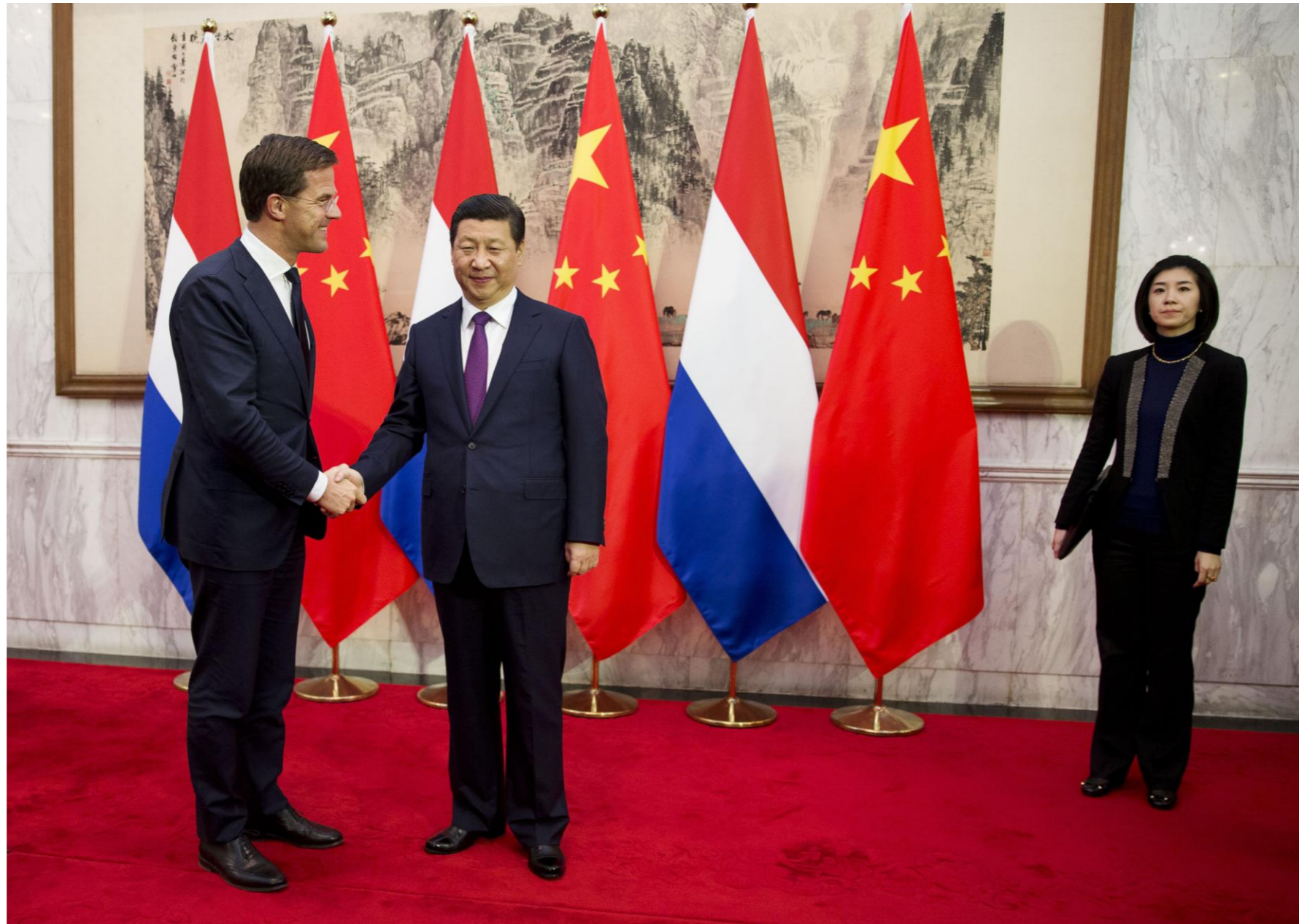
Cultuur en taal als spelbrekers

Non-nativeness

Het communiceren in een andere taal en/of een andere cultuur dan die waarin je bent opgegroeid

Het filter van de eigen culturele conventies: aankijken

Mark Rutte wordt ontvangen door de Chinese president Xi Jinping

Het filter van de moedertaal: kooktermen

Termen voor to fry, to bake en to grill in het Japans

	To fry	To bake	To grill
Met veel vet	Yaku		
Met weinig vet	Itameru		
Zonder vet	Iru		

Jamie Olivier in de leer bij Isao Yamada: “Ik ben toch net als jij aan het fryen? Wat zeur je nou over vet?”

Non-nativeness in vier communicatiesituaties-1

Moedertaalspreker met non-native

“We have sacks on our bikes”

“Sex”

Non-nativeness in vier communicatiesituaties-2

Non-native met non-native

Effectiviteit situatie 1 en 2 vergeleken

1. Moedertaalspreker met non-native

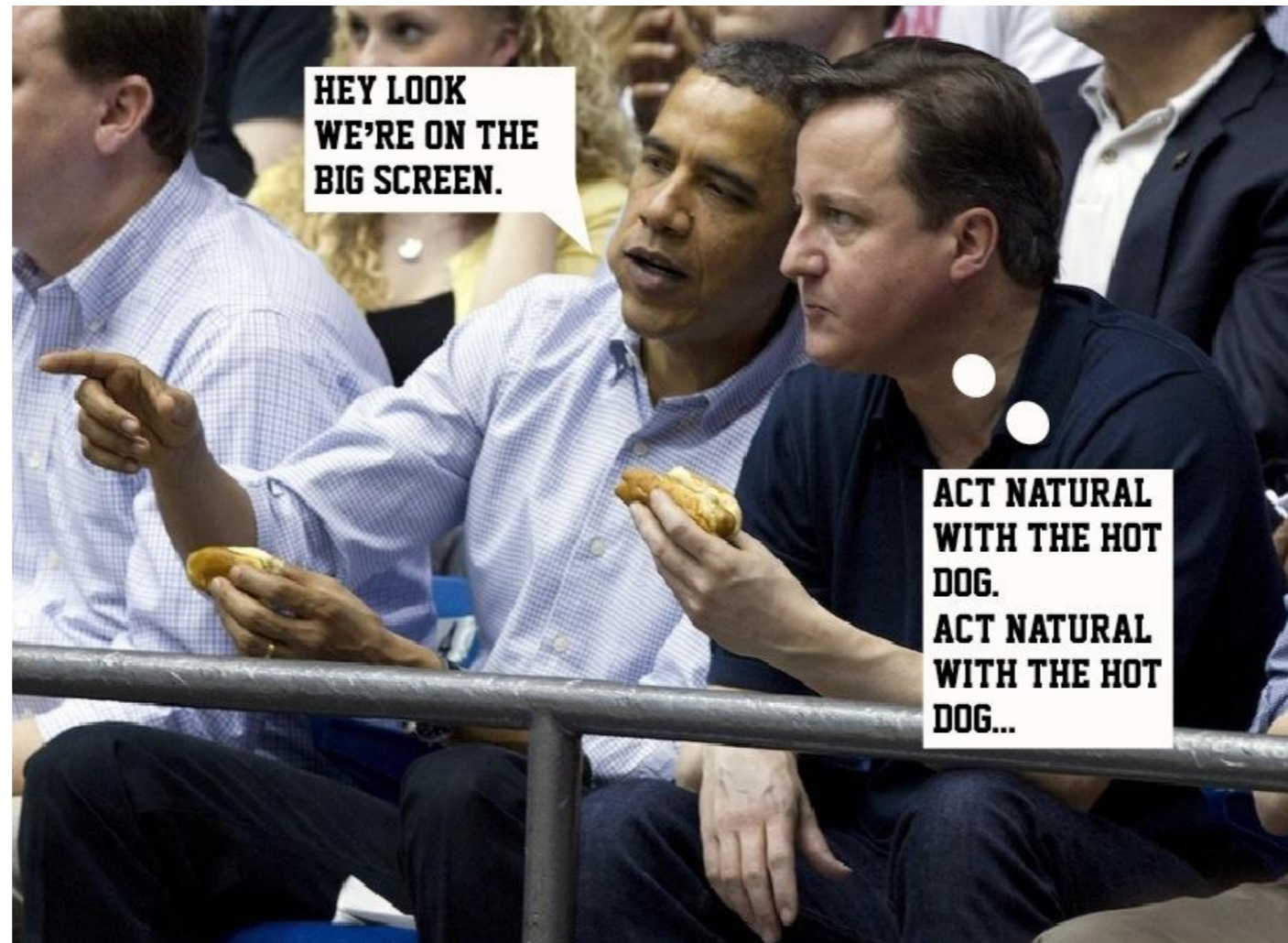

2. Non-native met non-native

Non-nativeness in vier communicatiesituaties-3

Zelfde moedertaal, maar verschillende culturen

Non-nativeness in vier communicatiesituaties-4

Personen met verschillende moedertalen en -culturen communiceren in hun moedertaal

Non-nativeness in vier communicatiesituaties

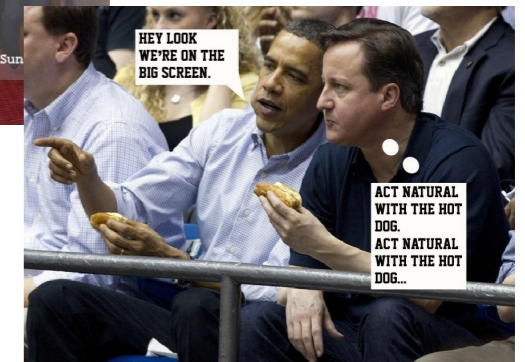
1. Moedertaalspreker met non-native

2. Non-native met non-native

3. Zelfde moedertaal, maar verschillende culturen

4. Personen met verschillende moedertalen en -culturen communiceren in hun moedertaal

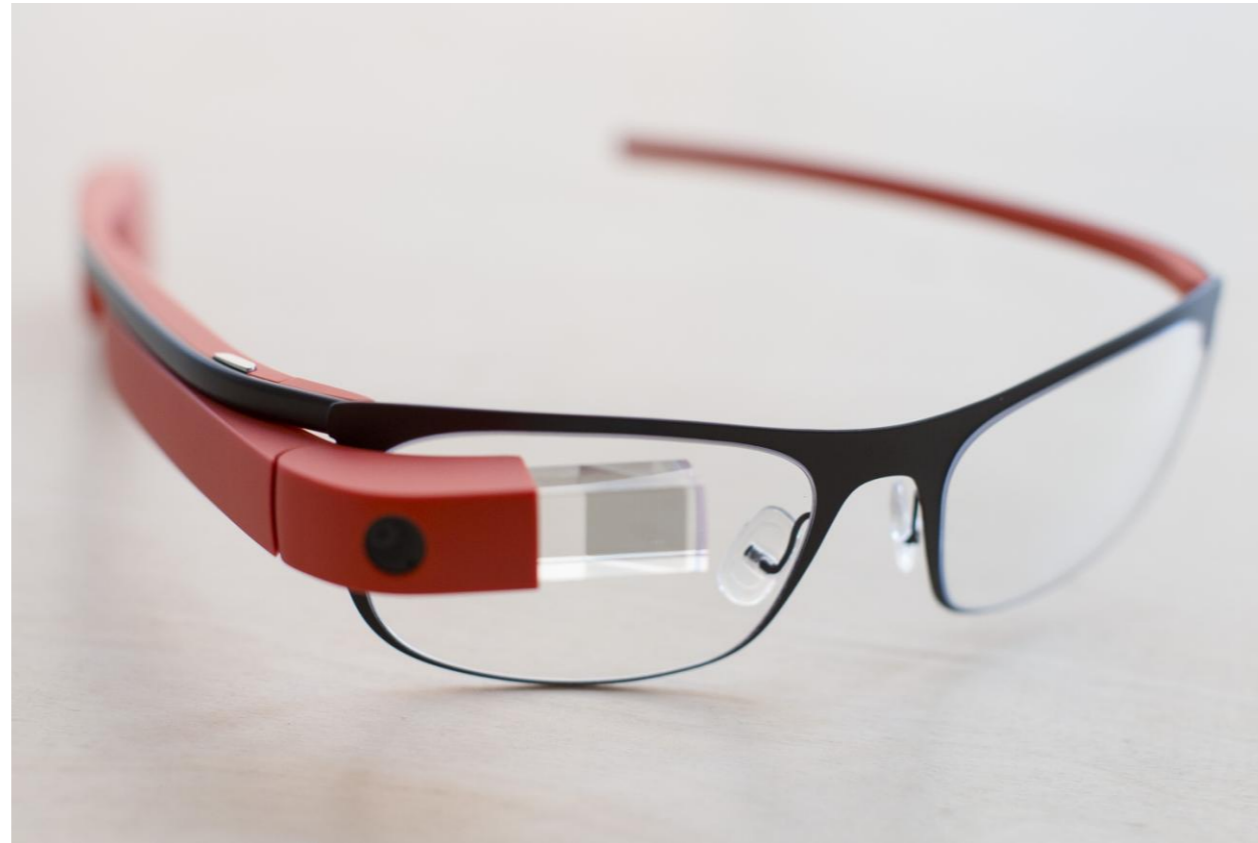

Non-nativeness als grote spelbreker

Accent

Grammatica

Google bril

Google bril

Prins Charles

Prins Pieter Christiaan

Effect van een non-native accent op een moedertaalspreker

- Begrijpt boodschap van non-native minder goed
 - Luistert niet graag naar een non-native accent
 - Vermijdt communicatie met non-natives
 - Ervaart interacties met non-natives als minder succesvol
- Een non-native accent is een barrière voor je carrière

Effect Nederlands Engels accent op Britten, anekdote

Effect Nederlands Engels accent op Britten, experiment

Effect van

Zwaar Nederlands accent

Licht Nederlands accent

Brits Engels

op Britten

Effect Nederlands Engels accent op Britten, experiment

Status spreker

Brits Engels > licht en zwaar Nederlands Engels accent

Vriendelijkheid spreker

Brits Engels en licht Nederlands Engels accent > zwaar
Nederland Engels accent

Verstaanbaarheid en begripelijkheid boodschap

Brits Engels > licht en zwaar Nederlands Engels accent

Effect Nederlands Engels accent op Britten, experiment

“Asset”

“Acid”

Effect Nederlands Engels accent op Britten, experiment

Status spreker

Brits Engels > licht en zwaar Nederlands Engels accent

Vriendelijkheid spreker

Brits Engels en licht Nederlands Engels accent > zwaar
Nederland Engels accent

Verstaanbaarheid en begrijpelijkheid boodschap

Brits Engels > licht en zwaar Nederlands Engels accent

Interpretatie boodschap: geen verschil tussen accenten

Effect non-native accent op non-native accent

Des te meer non-natives dezelfde taalachtergrond hebben, des te minder moeite ze met elkaars accent hebben en des te beter ze elkaar begrijpen

Non-nativeness als grote spelbreker

Accent

Grammatica

Nederlands Engels: onvoltooid tegenwoordige tijd in conclusie wetenschappelijk artikel

“In our study variation in soil substrate **determines** vegetation composition”.

Nederlands Engels in air-traffic-control communicatie

De Nederlands-Engelse zin die het ongeluk veroorzaakt zou hebben

Nederlandse piloot zegt tegen Spaanse luchtverkeersleiding:

(1) “We are now at take-off”

Twee interpretaties mogelijk:

(2a) We are now at the take-off position

(2b) We are now actually taking off

Piloot bedoelt (2b), maar luchtverkeersleiding interpreteert (2a)

Waarom produceerde de ervaren Nederlandse piloot een ongrammaticale air-traffic-control zin?

Interferentie met de grammatica van het Nederlands

- (1) “We are now at take-off”
We zijn nu aan het take offen

Non-nativeness als kleine spelbreker

Fouten in teksten

Advertenties

Effect van taalfouten in het Engels

Effect van

spel-, grammatica-, interpunctie- en
woordkeuzefouten in het Engels

op Britten en Duitsers

Effect van taalfouten in het Engels

Tekst met fouten had geen enkel ander effect dan tekst zonder fouten wat betreft

begrip en aantrekkelijkheid petitie

betrouwbaarheid, vriendelijkheid, competentie auteur

geneigdheid petitie te ondertekenen

Maar.....als de proefpersonen **dachten** dat er fouten in de tekst zaten, dan vonden ze

petitie minder aantrekkelijk

auteur minder betrouwbaar vriendelijk en competent

Non-nativeness als kleine spelbreker

Fouten in teksten

Advertenties

Advertenties aanpassen aan cultuur en taal doelgroep?

- Waarden
- Taal

Advertenties aanpassen aan cultuur en taal doelgroep?

Engels dan wel moedertaal heeft **géén** effect op

Imago product en organisatie

Houding tegenover advertentie, product, organisatie

Wél op begrip: Engels wordt minder goed begrepen dan moedertaal

Onderzoeksdesiderata

Andere non-native variëteiten dan Engels

Non-native non-native interacties

Aansluiting methodes psychologie

Meer real life onderzoek

Valorisatie

Vreemdetalenonderwijs. Aandacht voor grote spelbrekers en hoe natives tegenover non-natives staan

Moedertaalonderwijs. Aandacht voor communicatie met non-natives

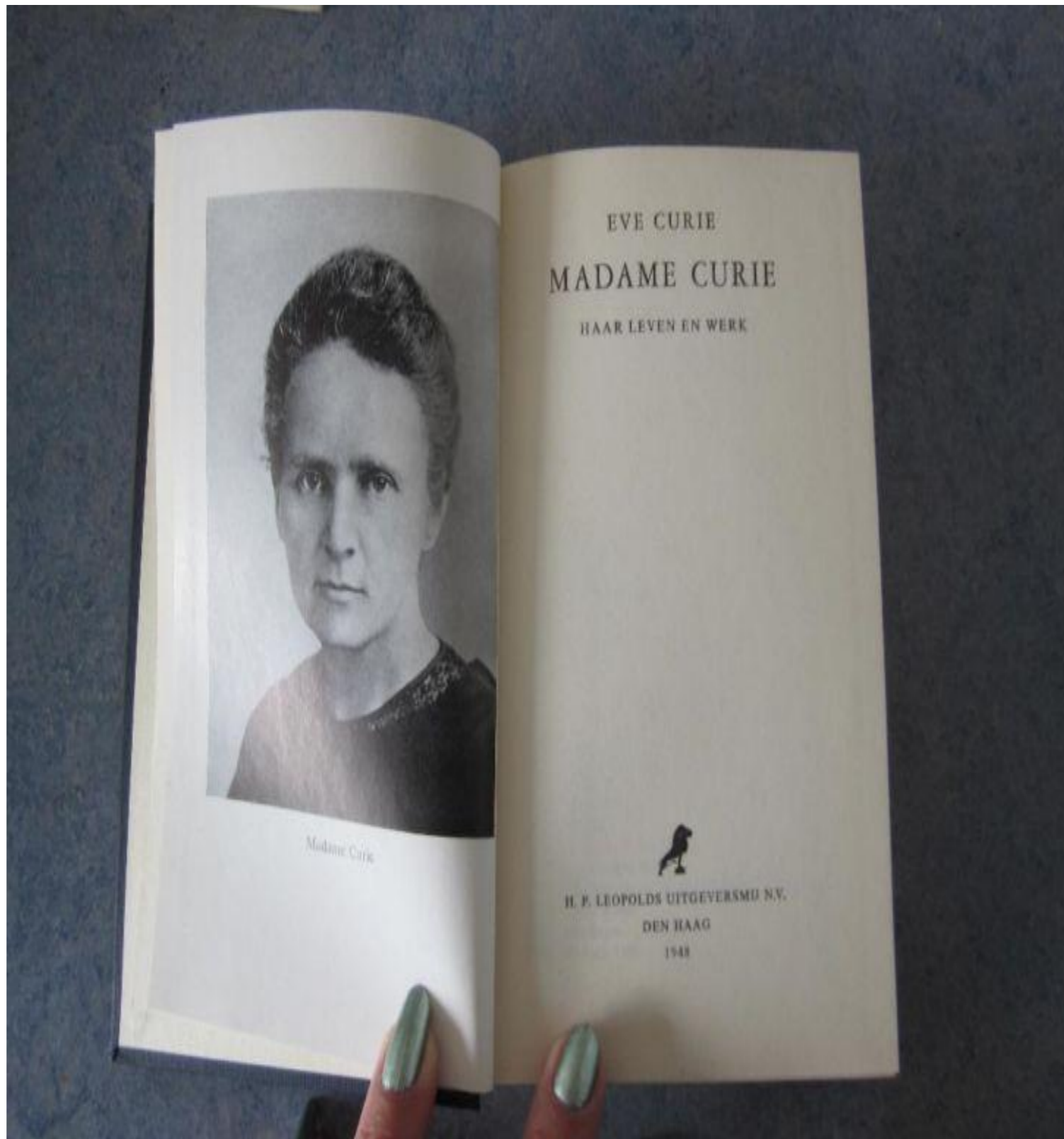

Consumentengids, juli 1960

Merk:	Prijs per pot	Vet g/100 g. pindakaas	Essentiële vetzuren in % van het vet	Vitamine B6 mg/100 g. pindakaas
Calvé	0,98	47,4	24,8	0,44
Coöp. Superior ...	0,89	49,3	26,0	0,38
Coöp. Goudmerk .	0,98	52,9	19,9	0,39
Albert Heyn	0,79	51,3	28,4	0,42
Jamin	0,65	43,0	29,9	0,56
Mc.Millan	0,98	50,7	28,2	0,41
Simon de Wit	0,79	49,4	24,5	0,42
Zijlstra	0,83	50,5	27,2	0,24

Jeugdbibliotheek Haarlem 1962

CIW
BC